

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Για την κύρωση από τη Βουλή των Ελλήνων του «Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Εξωτερικών της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν για θέματα σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση».

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Το Αζερμπαϊτζάν αποτελεί εταίρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ) και συμμετέχει ενεργά στην Ανατολική Εταιρική Σχέση, ήτοι την πολιτική που αναπτύσσει η ΕΕ με τις έξι πρώην σοβιετικές δημοκρατίες: Αζερμπαϊτζάν, Αρμενία, Γεωργία, Λευκορωσία, Δημοκρατία της Μολδαβίας και Ουκρανία.

Στόχος της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης είναι η στενότερη πολιτική συνεργασία και η σταδιακή οικονομική ενσωμάτωση με την ΕΕ των ως άνω χωρών. Το θεσμικό πλαίσιο των σχέσεων ΕΕ – Αζερμπαϊτζάν τυπικώς συνίσταται στην Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας του 1999. Στην παρούσα φάση, η ΕΕ και το Αζερμπαϊτζάν διαπραγματεύονται δύο κείμενα, στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, τη Συμφωνία Σύνδεσης και τη νομικά μη δεσμευτική συμφωνία Στρατηγικής Εταιρικής Σχέσης Εκσυγχρονισμού. Η τελευταία έχει, μεταξύ άλλων, ως στόχο την ανάδειξη της στρατηγικής σχέσης ΕΕ-Αζερμπαϊτζάν σε θέματα ενέργειας. Το Αζερμπαϊτζάν δεν μπορεί να συνάψει Προωθημένη και Περιεκτική Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου με την ΕΕ, όπως έχουν πράξει η Γεωργία, η Δημοκρατία της Μολδαβίας και η Ουκρανία, διότι, προς το παρόν, δεν είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Αρωγοί στις προσπάθειες υιοθέτησης των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων, που θα συμβάλλουν στην επιτυχή ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων των ως άνω συμφωνιών, είναι τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, όσο και τα κράτη-μέλη, σε διμερή βάση. Η χώρα μας, πέραν της διμερούς συνεργασίας, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη συνεργασία της ΕΕ με το Αζερμπαϊτζάν, λόγω της συμμετοχής μας στο νότιο ενεργειακό διάδρομο και συγκεκριμένα στον αγωγό φυσικού αερίου «Trans-Adriatic Pipeline (TAP)», ο οποίος θα ξεκινά από την Ελλάδα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η ελληνική πλευρά πρότεινε το 2010 τη σύναψη Μνημονίου, με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας. Το Μνημόνιο υπεγράφη στις 16 Ιουνίου 2014 από τους Υπουργούς Εξωτερικών των δύο χωρών, κατά τη διάρκεια της επίσημης επίσκεψης του Προέδρου του Αζερμπαϊτζάν κ. İlham Aliyev στην Ελλάδα. Αντίστοιχα, άλλωστε, κείμενα, η Ελλάδα έχει υπογράψει με άλλα κράτη της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και συγκεκριμένα το Μνημόνιο με την Ουκρανία το 2009, το οποίο τέθηκε σε ισχύ το 2011, με την Αρμενία το 2013, το οποίο κυρώθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων στις 14.3.2014, με τη Γεωργία στις 3.12.2013 καθώς και με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας στις 8.4.2014, τα οποία ευρίσκονται στη διαδικασία κύρωσης.

Γενικός στόχος του Μνημονίου είναι η διευκόλυνση της εδραίωσης της πολιτικής και κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης του Αζερμπαϊτζάν. Ειδικότερα, το Μνημόνιο προβλέπει την παροχή εξειδίκευσης, εμπειρίας και τεχνογνωσίας για ευρωπαϊκά θέματα, δεδομένου ότι στους στόχους της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης περιλαμβάνεται η σταδιακή προσέγγιση και συνεπώς, η εξοικείωση των Ανατολικών Εταίρων με τους θεσμούς και τις πολιτικές της ΕΕ.

Το εν λόγω Μνημόνιο προβλέπει (Άρθρο 1) την δυνατότητα των Μερών να αναπτύξουν αμοιβαία συνεργασία σε διάφορους τομείς πολιτικών της ΕΕ, που ενδιαφέρουν τις δύο πλευρές και θα προωθούσαν τις σχέσεις του Αζερμπαϊτζάν με την ΕΕ. Η διμερής αυτή συνεργασία δεν περιορίζεται στα Υπουργεία Εξωτερικών, αλλά παρέχεται η δυνατότητα επέκτασής της σε άλλα Υπουργεία και φορείς, που θα μπορούσαν να κριθούν κατάλληλα για την υλοποίησή της. Βασικός στόχος του Μνημονίου είναι η ενθάρρυνση του Αζερμπαϊτζάν για την υιοθέτηση μέτρων και πολιτικών που έως ένα βαθμό θα εναρμονίζονται με εκείνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναλόγως των εκάστοτε επιδιώξεων και δυνατοτήτων. Ως μέσα για την επίτευξη του ως άνω στόχου αναφέρονται χαρακτηριστικά η παροχή εμπειρογνομosύνης, εξειδικευμένων γνώσεων και τεχνογνωσίας στην υλοποίηση των βέλτιστων πολιτικών της ΕΕ, που η χώρα μας διαθέτει, ως κράτος μέλος της Ένωσης επί τριακονταετία και πλέον.

Η εν λόγω συνεργασία εξειδικεύεται (Άρθρο 2) στην προετοιμασία και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, προγραμμάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων δημοσίων υπαλλήλων, εκπαιδευτικών επισκέψεων, σεμιναρίων, κοινών σπουδών και ερευνών, και ανταλλαγής εμπειρογνομosύων. Περαιτέρω, προβλέπει την παροχή συνδρομής στην ανάπτυξη προγραμμάτων οικοδόμησης δυνατοτήτων, όπως λ.χ για την ανάπτυξη της θεσμικής υποδομής και επαγγελματικής κατάρτισης δημόσιων υπαλλήλων και ατόμων, που εργάζονται σε κρατικά όργανα και ιδρύματα του Αζερμπαϊτζάν. Η ως άνω απαρίθμηση των πεδίων συνεργασίας από το άρθρο 1 του Μνημονίου δεν είναι εξαντλητική, αλλά ενδεικτική, δεδομένου ότι τα πεδία συνεργασίας διευρύνονται συνεχώς, ενώ νέες ανάγκες δημιουργούν νέα πεδία και, συνεπώς, παρέχεται το περιθώριο περαιτέρω συνεργασίας, πλέον των αναφερομένων τομέων. Με τον τρόπο αυτό καλύπτεται όλο το εύρος των ευρω-αζερικών σχέσεων και δίδεται η ευκαιρία στη χώρα μας, όχι μόνο να συνδράμει το Αζερμπαϊτζάν, αλλά και να προβάλει τις δικές της προτεραιότητες σε θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Παράλληλα, δημιουργούνται σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης των δύο χωρών, γεγονός που θα έχει πολλαπλασιαστικά και διαρκή θετικά αποτελέσματα.

Στο άρθρο 3 του Μνημονίου αναλύεται το πλαίσιο εντός του οποίου θα λαμβάνει χώρα η διμερής συνεργασία, όπου τα Μέρη θα ανταλλάσσουν ιδέες και προτάσεις, ήτοι μέσω τακτικών συναντήσεων σε υπηρεσιακό επίπεδο μεταξύ των Υπουργείων Εξωτερικών, με σκοπό την προετοιμασία ετησίων προγραμμάτων δράσης, την παρακολούθηση των υφισταμένων δράσεων και την επίλυση τυχόν προβλημάτων. Τα Μέρη διατηρούν, πάντως, τη διακριτική ευχέρεια να καθορίζουν τις συναντήσεις και εργασίες τους, ανάλογα με τις ανάγκες που θα προκύπτουν, προκειμένου να αποφεύγεται η διοργάνωση τυπικών, γραφειοκρατικού περιεχομένου, συναντήσεων και η ανάληψη ιδιαίτερα φιλόδοξων πρωτοβουλιών, πέραν από τις δυνατότητες των Μερών.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στο άρθρο 4, που αφορά την χρηματοδότηση των δράσεων. Η δυνατότητα χρηματοδότησης από τα διατιθέμενα από την ΕΕ Χρηματοδοτικά Μέσα προϋποθέτει την υπαγωγή των διμερώς εκπονουμένων προγραμμάτων σε αυτά, στο πλαίσιο των πολιτικών που αφορούν το Αζερμπαϊτζάν. Η δυνατότητα αυτή διασφαλίζει, περαιτέρω, την συνοχή των προγραμμάτων και ευνοεί την ευελιξία ως προς τη χρηματοδότηση. Κρίθηκε, ωστόσο, σκόπιμο να παρέχεται, συμπληρωματικά, η δυνατότητα εκπόνησης και υλοποίησης προγραμμάτων, τα οποία θα εξυπηρετούν, βεβαίως, τον γενικό στόχο, αλλά δεν θα υπάγονται υποχρεωτικά ή ταυτόχρονα στον κοινοτικό προγραμματισμό. Για το σκοπό αυτό, προβλέπεται η δυνατότητα, χωρίς τούτο να είναι δεσμευτικό, χρηματοδότησης και από τους εθνικούς προϋπολογισμούς των Μερών, εφ' όσον οι συνθήκες το επιτρέπουν.

Το Μνημόνιο μπορεί να τροποποιηθεί με αμοιβαία συναίνεση των Μερών, (Άρθρο 5) και θα ισχύει επ' αόριστον, (Άρθρο 6) εφ' όσον κάποιο από τα Μέρη δεν το καταγγείλει.

Με βάση τα ανωτέρω, καθίσταται προφανές ότι η εκτέλεση του Μνημονίου συνάδει με τα εθνικά μας συμφέροντα, διότι παρέχεται αφ' ενός η δυνατότητα ενίσχυσης της συνεργασίας μας με το Αζερμπαϊτζάν, το οποίο η χώρα μας διευκολύνει, ώστε να ενισχύσει τις σχέσεις του με την ΕΕ και αφ' ετέρου υπογραμμίζεται η θετική συμβολή της χώρας μας στην προώθηση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης ειδικότερα, ενώ είναι προφανής και η συμβολή στην προώθηση της σταθερότητας στην περιοχή. Η ελληνική πλευρά, με το συγκεκριμένο Μνημόνιο, αποκτά ένα χρήσιμο εργαλείο στις σχέσεις της με το Αζερμπαϊτζάν, με την περαιτέρω εμπέδωση σχέσεων εμπιστοσύνης και τη δημιουργία δυνατοτήτων για την ανάπτυξη και των διμερών οικονομικών σχέσεων, περιλαμβανομένης της ανάπτυξης των εμπορικών και κυρίως των ενεργειακών σχέσεων. Συγχρόνως, επιβεβαιώνει το έντονο ενδιαφέρον μας για τις εξελίξεις στο Αζερμπαϊτζάν, και αποτελεί απτή απόδειξη του ενδιαφέροντος της Ελλάδας στην προώθηση των αρχών της ΕΕ, την εμπέδωση των δημοκρατικών θεσμών και παράλληλα στην εναρμόνιση με την ευρωπαϊκή πολιτική στους τομείς της οικονομικής συνεργασίας, ενέργειας, δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων, εκπαίδευσης, πολιτισμού κ.α. με το Αζερμπαϊτζάν.

Θέτοντες τα ανωτέρω υπ' όψιν της Βουλής των Ελλήνων και λαμβάνοντας, συμπληρωματικά, υπ' όψιν τόσο το άριστο επίπεδο διμερών σχέσεων της Ελλάδας με το Αζερμπαϊτζάν, όσο και την ενεργή συμμετοχή της χώρας μας στην ΕΠΓ, εισηγούμεθα την κύρωση του «Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Εξωτερικών της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν για θέματα σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση».

Αθήνα, 29 Μαρτίου 2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ**

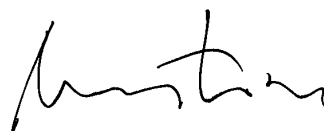
Π. ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ε. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ν. ΚΟΤΖΙΑΣ

**ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ**

Χ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

**ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

Ν. ΕΥΔΑΚΗΣ